

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Exekuční příkaz nemůže postihovat příjem povinného u potenciálního, ale jen skutečného plátce

Exekuční příkaz postihující mzdu nebo jiný obdobný příjem povinného může být vydán jen vůči skutečnému plátcovi takového příjmu, a nikoliv vůči někomu, kdo se plátcem teprve potenciálně může stát. Změní-li se však po nařízení výkonu rozhodnutí plátce mzdy, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy i na mzdu povinného u nového plátce mzdy.

Nejvyšší soud ČR řeší v rozsudku spis. zn. 20 Cdo 4015/2019, ze dne 8. 1. 2020, právní otázku, zda v situaci, kdy je vydán exekuční příkaz k provedení exekuce srážkami z jiných příjmů povinného (dlužníka) u plátce, který ovšem v době vydání exekučního příkazu není plátcem tohoto příjmu, ale v mezidobí se jím stane (v předmětném případě šlo o invalidní důchod, který byl přiznán zpětně), musí být vydán nový exekuční příkaz postihující tento příjem povinného, nebo srážky z jiného příjmu povinného mohou být realizovány na základě původního nezrušeného exekučního příkazu. Uvedené závěry vycházejí z výkladu, který NS již dříve zaujal ve vztahu k výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy a obdobných příjmů, které je vhodné připomenout.

Základy skutkového stavu a procesního postupu ve sporném případě

Soudní exekutor vydal dne 5. 8. 2016 exekuční příkaz k provedení exekuce srážkami z invalidního důchodu povinného (dlužníka), který byl téhož dne doručen plátcovi (České správě sociálního zabezpečení), přičemž plátce reagoval přípisem ze dne 8. 8. 2016 tak, že povinný dlužník nepobírá důchod, a proto na základě exekučního příkazu nebyly prováděny žádné srážky. Od 11. 12. 2012 došlo ke zpětnému přiznání invalidního důchodu povinnému, přičemž doplatek invalidního důchodu za období od 11. 12. 2012 do 23. 1. 2017 činil celkem 609 082 Kč a od ledna roku 2017 povinnému náleží invalidní důchod ve výši 14 915 Kč měsíčně. Dne 22. 12. 2016 zaslal soudní exekutor plátcovi přípis, společně s opětovně doručeným exekučním příkazem ze dne 5. 8. 2016, s tím, že trvá na jeho realizaci. I přesto byl dne 2. 1. 2017 doplatek důchodu ve výši 609 082 Kč zaslán povinnému. Oprávněná věřitelka se proto jako žalobkyně domáhala po žalovaném plátcovi zaplacení částky, která měla být v exekuci uspokojena. (Dle ust. § 292 občanského soudního řádu (o. s. ř.), jestliže plátce mzdy neprovede ze mzdy povinného srážky řádně a včas, provede-li je v menším než stanoveném rozsahu nebo nevyplatí-li srážky oprávněnému bez odkladu po tom, kdy mu bylo doručeno vyznění, že nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci nebo kdy dospěly další měsíční částky mzdy, může oprávněný uplatnit proti plátcovi mzdy u soudu právo na vyplacení částek, které měly být ze mzdy povinného sraženy.)

Postup při exekuci srážkami z příjmu

Dle ust. § 60 zákona č. [120/2001](#) Sb. exekučního řádu (ex. ř.), nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na exekuci srážkami ze mzdy a jiných příjmů přiměřeně ustanovení o. s. ř. upravující výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy. Dle ust. § 282 o. s. ř. v nařízení výkonu rozhodnutí přikáže soud plátcovi mzdy, aby po tom, kdy mu bude nařízení výkonu doručeno, prováděl ze mzdy povinného (dlužníka) stanovené srážky a nevyplácel sražené částky povinnému. Soud doručí nařízení výkonu rozhodnutí oprávněnému (věřiteli), povinnému a plátcovi mzdy (zaměstnavateli). Povinnému a plátcovi mzdy je

doručí do vlastních rukou. Povinný ztrácí dnem, kdy je plátcí mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí nebo usnesení obsahující vyrozumění o nařízení výkonu rozhodnutí (ust. § 294 odst. 3 o. s. ř.), právo na vyplacení té části mzdy, která odpovídá stanovené výši srážek.

Nejvyšší soud ČR již v usnesení ze dne 16. 10. 2008, spis. zn. 20 Cdo 1581/2007, uzavřel, že je-li navrhován výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky srážkami ze mzdy, označí oprávněný v návrhu toho, vůči komu má povinný nárok na mzdu, popř. jiný příjem (srov. s ust. § 261 odst. 1 a § 299 o. s. ř.). To, zda povinný (dlužník) má vůči označenému plátcí skutečně nárok na mzdu nebo jiný příjem, soud při nařízení výkonu rozhodnutí nezkontroluje a vychází z tvrzení oprávněného (věřitele) v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí. Jestliže v den, kdy soud prvního stupně vydal usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, povinný vůči plátcí nárok na mzdu nebo jiný příjem neměl, k postižení předmětu exekuce účinně nedošlo (exekuce „nevznikla“). Naopak platí, že se nařízení výkonu rozhodnutí ve smyslu ust. § 293 odst. 1 o. s. ř. vztahuje i na mzdový nárok povinného vůči každému dalšímu jeho zaměstnavateli nebo jinému plátcí, pokud byl výkon rozhodnutí nařízen účinně. - **K postižení mzdy nebo jiného obdobného příjmu povinného tedy nedojde (rozhodnutí, na jehož základě k postižení příjmu mělo dojít je neúčinné), jestliže označený plátce mzdy nebo jiného obdobného příjmu ve skutečnosti není v den, kdy mělo dojít k postižení mzdy nebo jiného obdobného příjmu, plátcem mzdy nebo jiného obdobného příjmu povinného.**

Není důvod pro odlišný postup podle exekučního řádu

I v řízení konaném podle ex. řádu musí být exekuční příkaz postihující mzdu nebo jiný obdobný příjem povinného vydán vůči skutečnému plátcí takového příjmu a nikoliv vůči někomu, kdo se plátcem teprve potenciálně může stát. Opačný výklad by mohl vést až ke svévoli soudního exekutora, jenž by předčasně vydával exekuční příkazy postihující budoucí hypotetický příjem povinného u vícero možná budoucích plátců mzdy.

Vydá-li exekutor exekuční příkaz postižením mzdy nebo jiného obdobného příjmu povinného, ačkoliv v době jeho vydání v něm označený plátce není plátcem mzdy nebo jiného obdobného příjmu povinného, nezpůsobuje takový exekuční příkaz účinky nařízení soudního výkonu rozhodnutí (ust. § 47 odst. 2 ex. řádu), protože dosud neexistuje takto postižený příjem povinného a ani osoba, která by jako plátce byla povinna provádět srážky z tohoto příjmu. (Založil-li odvolací soud dovoláním napadený rozsudek na opaku, jeho rozhodnutí neobstojí, a proto jej Nejvyšší soud ČR svým rozsudkem spis. zn. 20 Cdo 4015/2019, ze dne 8. 1. 2020, zrušil.)

Richard W. Fetter,

právník věnující se pracovnímu a občanskému právu

Další články:

- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulační paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)